

[Else-Merete Ross.]

Jeg går ud fra som givet, at renter og afdrag fradrages i opgørelsen over vort årlige bistandsbeløb. Når jeg er interesseret i et talmæssigt udtryk for lånenes gaveværdi i form af årlige bistandsudgifter, er det for at blive klar over, hvor nær eller fjernt vi endnu er fra den vedtagne FN-resolution, som mit parti ønsker vi skal leve op til. Er vi langt fra målet, har vi den mulighed at give direkte pengetilskud til et projekt foreslået af et u-land, som vi f. eks. gjorde det ved Dar-es-Salaams undervisningsbyggeri? Vi havde også den mulighed at kombinere lånene med tilskud. Jeg har forstået, at et rentefrit lån på 10 mill. kr. med afdragsfrihed i 5 år og tilbagebetaling over de næste 15 år indeholder en gaveværdi på ca. 50 pct.

Vor egen udgift ved at give en gave på 5 mill. kr. og et lån på 10 mill. kr. skulle altså blive nogenlunde den samme. Hvis man vil varetage vore eksportinteresser, kunne gaven bindes til indkøb her i landet. Vi har også den mulighed at gøre lånene endnu fordelagtigere ved længere afdragsfri perioder og længere løbetid. Spørgsmålet er, om kapitaloverførsel ikke er en så varig nødvendighed for en stor del af u-landene, at de rentefri statslåns løbetid på et eller andet tidspunkt må forlænges på ubegrænset tid og derved forvandles til rene tilskud.

Gennem lån og tilskud kan vi altså komme op på en større bistand uden at støde på de tekniske vanskeligheder, der ellers anføres som en bremse for at gå frem i stærkere tempo. Da finansministeren den 14. december svarede på mit spørgsmål angående det realistiske i at nå op på $\frac{1}{2}$ pct. i finansåret 1969-70 og ikke 1 pct. som nævnt i FN-resolutionen, sagde han, at man til det statslige bidrag på $\frac{1}{2}$ pct. skulle lægge den private bistand og de private kapitaloverførsler til u-landene. Ministeren skønnede, at de beløb sig til ca. $\frac{1}{3}$ af den statslige bistand og ville blive øget, når garantiordningen for de private investeringer slog igennem.

Nu ser jeg, at der imod forventning ikke ligefrem har været run på den 200 mill. kr. store garantifond. Kun 2 virksomheder har benyttet sig af fonden. Selv om jeg godt ved, at FN-resolutionen i sin ene procent omfattede både offentlig finansiel hjælp, offent-

lig og privat teknisk hjælp, private kreditter, private investeringer osv., og at disse sidste områder spiller en stor rolle for de rige lande og derfor nemt bringer dem op på den ene procent, ville jeg — selv om alle andre lande foreløbig gør noget andet — finde det mere hæderligt og mere tilfredsstillende, hvis vi her i landet satte os et bestemt mål for, hvornår vi ville nå op på 1 pct. for den rene statslige bistand. Jeg underkender på ingen måde de private investeringer, men vi har ingen direkte indflydelse på deres størrelse.

Jeg må desuden give Mogens Boserup helt ret, når han ligesom Gunnar Myrdal hævder, at man ikke bør medregne den private kapitalstrøm som en del af Danmarks hjælp. Det er en rent forretningsmæssig kapital-eksport med fuld forrentning. Der foreligger ikke noget offer, og derfor er det misvisende at tage det med under „hjælp“.

Jeg synes derfor, at vi skal holde op med at regne med størrelser, vi ikke har direkte indflydelse på, og nøjes med at tale om Danmarks bistand til u-lande som det statslige bidrag, så tilsløres billedet ikke. Muligvis vil andre lande så følge os, og vi får et redeligere sammenligningsgrundlag.

Mogens Boserup mener, det skulle være muligt, at den rent statslige hjælp i 1970-71 kunne bringes op på 0,7 pct., og at vi så kunne tåle sammenligning med andre lande i Europa. Om det mål vil tilfredsstille alle, kan vel diskuteres. Hvis det skal nås, må vi have faste rammer for væksten i vore bidrag og en planlægning af, hvordan og hvor meget vore 4 bistandsformer skal udvides, og i hvilket forhold de skal stå til hinanden.

Det, der for mig har haft særlig interesse i forbindelse med dette lovforslag, er, hvor meget lovforslaget hjælper os til at nærme os 0,5 eller 0,7 pct.; så kan vi selv regne ud, hvor meget der mangler i det endelige mål, 1 pct.

Det radikale venstre anbefaler lovforslaget.

Niels Westerby: Da hr. Diderichsen, som er mit partis ordfører ved behandlingen af dette vigtige lovforslag, er forhindret i at være til stede på grund af sygdom, skal jeg med glæde på liberalt centrum's vegne gøre nogle få bemærkninger om lovforslaget.

Vi anser spændingen imellem de rige og de fattige lande som værende det vigtigste